EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 8.12.2010
COM(2010) 726 galīgā redakcija

2010/0363 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par enerģijas tirgus integritāti un pārredzamību

{SEC(2010) 1510 galīgā redakcija}
{SEC(2010) 1511 galīgā redakcija}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Elektroenerģijas un gāzes tirgus liberalizācijas desmitgade ir vainagojusies ar panākumiem: ir izveidotas enerģētikas biržas un izstrādāti standartizēti ārpusbiržas līgumi, kas piesaista daudzus dalībniekus, tostarp ražotājus un piegādātājus, lielos enerģijas patērētājus, tirgotājus, finanšu iestādes un citus tirdzniecības veicinātājus.

Konkurētspējīgi un integrēti Eiropas enerģijas tirgi atbalsta jauninājumus un efektivitāti. Aktīvi un likvīdi gāzes un elektroenerģijas vairumtirgi sekmē uzņēmumu pārliecību, ka tie var elastīgi reaģēt uz tirgus apstākļu pārmaiņām, atbalstot investīcijas jaunās ražošanas jaudās un infrastruktūrā, kas ir nepieciešami elementi Eiropas energoapgādes nozares pārveidošanā. Turklāt cenas vairumtirgos nosaka enerģijas izmaksas arī mājsaimniecībām un uzņēmumiem.

Tāpēc iedzīvotājiem, uzņēmumiem un iestādēm jābūt pārliecinātiem par šo enerģijas vairumtirgu integritāti. Netaisnīgas tirdzniecības metodes, ja vien tās netiek efektīvi apkarotas, mazina sabiedrības uzticību, kavē investīcijas, palielina enerģijas cenu nestabilitāti un var kopumā paaugstināt enerģijas cenas.

Komisija 2007. gada decembrī vērsās pie Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejas (EVRK) un Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupas (EEGRG) ar lūgumu sniegt konsultācijas jautājumos par enerģijas vairumtirgu pārredzamību un tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Tās atbildēja, ka Komisijai būtu jāapsver priekšlikumu izstrāde un izvērtēšana, lai enerģijas nozares tiesību aktos noteiktu īpašu tirgus ļaunprātīgas izmantošanas pamatregulējumu attiecībā uz visiem elektroenerģijas un gāzes produktiem, uz kuriem neattiecas Direktīva par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu[1]. Šā ieteikuma pamatā ir EVRK un EEGRG konstatējums, ka esošais režīms ir radījis plaisas piemērojamos tiesību aktos un to pārredzamībā.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

Enerģētikas ģenerāldirektorāts (tolaik *DG TREN*) 2009. gada maijā noorganizēja semināru, lai apkopotu ieinteresēto personu uzskatus un apspriestu labāko veidu, kā izveidot uzraudzības režīmu enerģijas tirgu integritātes un pārredzamības nodrošināšanai. Otrs seminārs ar nozaru pārstāvju plašu līdzdalību tika noorganizēts 2009. gada oktobrī, iepazīstinot ar nozarei pielāgota tirgus integritātes režīma pamatelementiem.

Enerģētikas ģenerāldirektorāts 2009. gada decembra Eiropas Elektroenerģijas regulēšanas forumā (Florences forums) un 2010. gada janvāra Eiropas Gāzes regulēšanas forumā (Madrides forums) iepazīstināja klātesošos ar darba dokumenta projektu[2]. Ieinteresētās personas tika aicinātas izteikt savus priekšlikumus un uzskatus par izklāstītajiem politikas risinājumiem līdz 2010. gada februārim. Sabiedriskā apspriešana tika organizēta no 2010. gada 31. maija līdz 23. jūlijam.

---

[1] EVRK un EEGRG konsultācijas Eiropas Komisijai saistībā ar trešo enerģētikas paketi, Komisijai laikā no 2008. gada oktobra līdz 2009. gada janvārim tika iesniegti trīs atsevišķi dokumenti (atsauce: CESR/08-527, CESR/08-998, CESR/08-739).

[2] http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm.

Visa informācija par apspriešanās procesu, kā arī ieinteresēto personu sanāksmēs izmantotie dokumenti un prezentācijas ir pieejami Enerģētikas ģenerāldirektorāta (*DG ENER*) tīmekļa vietnē[3].

3. IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Šim priekšlikumam pievienots ietekmes novērtējums, kurā detalizēti izskatītas enerģijas tirgus integritātes un pārredzamības nodrošināšanas iespējas. Ietekmes novērtējuma ziņojums ir pieejams Komisijas tīmekļa vietnē[4].

4. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

4.1. Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā ir LESD līguma 194. panta 2. punkts. Šis pants paredz, ka saistībā ar iekšējā tirgus izveidi un darbību Savienības enerģētikas politika citā starpā tiecas nodrošināt enerģijas tirgus darbību, un tāpēc tas ir vispiemērotākais juridiskais pamats regulai šajā jomā.

Regula ir vispiemērotākais juridiskais instruments, lai izstrādātu konsekventus noteikumus piemērošanai pārrobežu enerģijas tirgos ar Eiropas mēroga uzraudzības funkciju un saskaņotu piemērošanu visās dalībvalstīs.

4.2. Subsidiaritāte un proporcionalitāte

4.2.1. Subsidiaritātes princips

Ir piemērojams Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 3. punktā paredzētais subsidiaritātes princips, ciktāl priekšlikums nav Savienības ekskluzīvā kompetencē.

Enerģijas vairumtirgiem ir izšķiroša nozīme Eiropas iedzīvotāju labklājības un Eiropas uzņēmumu konkurētspējas, kā arī ES enerģētikas politikas panākumu nodrošināšanā. Ierosinājumos, ko Komisijai sniedza finanšu regulatori un energoregulatori, skaidri norādīts, ka tie nespēj efektīvi risināt ar tirgus ļaunprātīgu izmantošanu saistītus jautājumus ar informatīvām kļūmēm un nepilnīgu regulējumu saistītu iemeslu dēļ.

ES enerģijas tirgi aizvien vairāk plešas pāri valstu robežām gan attiecībā uz tirdzniecības, gan arī uz ražošanas un patērēšanas vietu. Tā rezultātā cenas tiek noteiktas, pamatojoties uz piedāvājumu un pieprasījumu vairākās valstīs[5]. To vēl vairāk sekmēs tirgus savienošana starp enerģētikas biržām visā ES[6], ko paredzēts īstenot līdz 2015. gadam, kā arī pāreja uz tirdzniecību gāzes glabātavās un ieejas un izejas zonas gāzes pārvades tarifi.

Turklāt enerģijas vairumtirgi ietver organizētus biržas darījumus un ārpusbiržas starpniecības darījumus. Jo īpaši ārpusbiržas darījumus bieži veic ārpus tās valsts, uz kuru attiecas

---

3 http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consultations/2010_07_23_energy_markets_en.htm.

4 http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.

5 Par to liecina arī augsta korelācija starp kaimiņvalstu cenām, piemēram, korelācija starp Nīderlandes un Vācijas elektroenerģijas cenām nākamajai dienai pieauga no 0,57 2004. gadā un 0,67 2005. gadā līdz attiecīgi 0,91 2008. gadā un 0,91 2009. gadā. Tas ir sīkāk analizēts ietekmes novērtējuma ziņojumā.

6 Prezentācija „Mērķmodelis starpreģionālās pārslodzes novēršanai" Florences forumā 2009. gada 10. decembrī, http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm.

tirdzniecības darījumi. Šādi darījumi ietekmē arī tirdzniecību elektroenerģijas biržās. Skaidrs, ka tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumi kādā konkrētā tirgū nepaliks ierobežoti vienā dalībvalstī, bet gan nenovēršami ietekmēs visu Eiropas Savienību, tieši tāpat kā konkurenci kropļojoša darbība enerģijas tirgos varētu ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un var skart visa iekšējā tirgus patērētājus[7].

Tādēļ ir nepieciešams vienots regulējums visā iekšējā tirgū, kā arī iestādēm paredzēts mehānisms, lai iegūtu informāciju no visas Savienības pilnīgai tirgus attīstības izpratnei.

Valstu līmenī ir bijuši mēģinājumi ieviest uzraudzību enerģijas tirgos[8]. Ņemot vērā enerģijas tirgu struktūru, atsevišķām dalībvalstīm grūtības sagādās piekļuve vajadzīgajiem datiem, lai nodrošinātu tirgus ļaunprātīgas izmantošanas efektīvu konstatēšanu un novēršanu. Neīstenojot ES mēroga darbības, šādi mēģinājumi varētu parādīties biežāk un radīt risku, ka tirgus dalībnieki sastopas ar konfliktējošiem un nesaskaņotiem režīmiem.

Tā kā šī ir pārrobežu problēma, ir skaidrs, ka ES mēroga darbībām ir galvenā loma Eiropas enerģijas tirgu integritātes nodrošināšanā. Ar ES mēroga saskaņošanu var panākt enerģijas iekšējā tirgus priekšrocību saglabāšanu apstākļos, kad noteikta rīcība tirgū samazina iedzīvotāju un uzņēmumu paļāvību uz cenas veidošanas procesu, ja šī rīcība novērojama citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā ir jūtamas šādas rīcības sekas.

Ar šo regulu tiks izveidots pamatregulējums, kas paredz noteikumus, kuri ir saskaņoti, pielāgoti enerģijas tirgu īpatnībām un izstrādāti, lai efektīvi atklātu un novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Tā paredz Energoregulatoru sadarbības aģentūras (turpmāk — Aģentūra)[9] ciešu sadarbību ar valsts regulatīvajām iestādēm, kas izveidotas saskaņā ar Direktīvu 2009/72/EK un Direktīvu 2009/73/EK, un citām kompetentajām iestādēm, lai uzraudzītu elektroenerģijas un gāzes tirgus un nodrošinātu efektīvas un saskaņotas izpildes darbības veikšanu.

Dalībvalstu iestādes ir ne tikai tieši ieinteresētas savu tirgu darbības rezultātos, bet tās arī būtiski veicina izpratni par tirgus darbības rezultātu attīstību savā jurisdikcijā. Tāpēc subsidiaritātes principa ievērošanai būs izšķiroša loma ES rīcības efektivitātes nodrošināšanā. Šī regula sekmēs efektīvāku uzraudzību valstu līmenī, nodrošinot valsts līmeņa iestādēm piekļuvi visaptverošiem datiem, kā arī nodrošinot, ka Aģentūra sniedz atbilstošu Eiropas mēroga viedokli par elektroenerģijas un gāzes tirgiem un piedāvā vajadzīgo kompetenci Eiropas elektroenerģijas un gāzes tirgu un sistēmu darbībā.

---

[7] 2005. gada izmeklēšana par gāzes un elektroenerģijas tirgu funkcionēšanu saskaņā ar Regulas 1/2003/EK 17. pantu http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/inquiry/index.html#final un Komisijas 2008. gada 28. novembra lēmums par lietām COMP/39.388, Vācijas elektroenerģijas vairumtirgus, un COMP/39.389, Vācijas elektroenerģijas balansēšanas tirgus.

[8] Francijas energoregulatoram (*CRE*) ir plašas pilnvaras pārraudzīt vairumtirgus (ieskaitot tūlītējus darījumus un darījumus ar ārpusbiržas atvasinājumiem), un tas ir sācis pieprasīt tirgus dalībniekiem visā Eiropā to darījumu datus, kas attiecas uz Francijas tirgiem. Vācijas *Monopolkommission* pieprasīja izveidot neatkarīgu tirgus uzraudzības vienību Vācijā, kas spētu piekļūt biržas un ārpusbiržas tirdzniecības darījumiem ar piegādi Vācijā. 2009. gada martā *Ofgem*, Apvienotās Karalistes energoregulators, publicēja dokumentu par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu.

[9] Aģentūra tika izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru, kuras juridiskais pamats toreiz bija Līguma 95. pants. Aģentūra sekmē Līguma 194. panta mērķu sasniegšanu. Ja šis pants būtu bijis spēkā, kad tika pieņemta Regula (EK) Nr. 713, tas būtu kalpojis par Aģentūras izveidošanas juridisko pamatu.

4.2.2. Proporcionalitātes princips

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 4. punktā noteikto proporcionalitātes principu šis priekšlikums nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs mērķa sasniegšanai, jo īpaši saistībā ar ietekmi uz enerģijas produktu vairumtirgotājiem, lai panāktu mērķi — nodrošināt iekšējā enerģijas tirgus darbību, veidojot integritāti un pārredzamību enerģijas vairumtirgos.

4.3. Sīkāks priekšlikuma skaidrojums

4.3.1. Skaidri un konsekventi noteikumi

Ar šo regulu izstrādā noteikumus, kas skaidri aizliedz tirgus ļaunprātīgu izmantošanu elektroenerģijas un ar to saistītu produktu vairumtirdzniecībā un dabasgāzes un ar to saistītu produktu vairumtirdzniecībā. Šie noteikumi skaidri aizliedz iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijas. Šie noteikumi ir formulēti tā, lai tie atbilstu Direktīvai par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, un tie neattiecas uz minētajā direktīvā jau ietvertajiem finanšu instrumentiem.

Tādējādi tiks novērsti trūkumi, ko konstatējusi EVRK un EEGRG, jo skaidri tiks aizliegta tirgus ļaunprātīgu izmantošana enerģijas vairumtirgos.

4.3.2. Pielāgojami un saderīgi noteikumi

Regula paredz, ka šos noteikumus var precizēt ar Komisijas deleģētajiem aktiem. Nozares pārstāvji sabiedriskās apspriešanas laikā atbalstīja šādu pieeju, kas ļauj ņemt vērā mainīgās enerģijas tirgu īpatnības. Jāpiebilst, ka tīkla kodeksu pieņemšana saskaņā ar trešo enerģijas tirgus liberalizēšanas tiesību aktu paketi ieviesīs vairākas izmaiņas pārrobežu tirgu darbībā. Šī pieeja ļaus finanšu regulatoriem ņemt vērā šādus detalizētus regulējumus, piemērojot Direktīvu par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu finanšu instrumentiem, kas attiecas uz enerģiju.

4.3.3. Efektīvas atklāšanas un novēršanas pasākumi

Tirgus uzraudzība

Lai atklātu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, nepieciešama efektīva tirgus uzraudzība ar laicīgu piekļuvi pilnīgiem darījumu datiem. ES mēroga tirgus uzraudzībai var piemērot holistisku skatījumu, kāds nepieciešams enerģijas tirgu uzraudzībai. Lai to panāktu, Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (Aģentūrai) ir nepieciešamās zināšanas par enerģijas tirgiem un institucionāla sadarbība ar valsts energoregulatoriem.

Regula paredz, ka Aģentūra apkopo, pārskata un izplata enerģijas vairumtirgos iegūtos datus. Dalībvalstu iestādes, tostarp valstu regulatīvās iestādes, finanšu regulatori un konkurences iestādes, ir tieši ieinteresētas tirgus rezultātos un sniedz svarīgu izpratni par savas jurisdikcijas tirgiem. Tāpēc Aģentūras un valsts iestāžu sadarbībai ir būtiska loma paredzētajā tirgus uzraudzībā.

Datu paziņošana

Regula paredz, ka tirgus dalībnieki iesniedz Aģentūrai dokumentāciju par saviem darījumiem ar vairumtirdzniecības energoproduktiem. Iesniedzamās informācijas forma, saturs un iesniegšanas laiks tiks noteikts Komisijas deleģētajos aktos. To pamatā būs Aģentūras izstrādātais vadlīniju projekts. Šīs vadlīnijas paredzēs vairākus kanālus datu paziņošanai.

Tādējādi tiks samazināts slogs tirgus dalībniekiem un novērsta ziņošanas pienākumu dublēšanās struktūrām, kas ir minētas Direktīvā par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu.

Izmeklēšana un izpilde

Vienlaicīgi ar tirgus uzraudzību notiks efektīva izmeklēšana iespējamas tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumos, piemērojot attiecīgas sankcijas, ja tas būs nepieciešams. Regulā paredzēts, ka šajā ziņā galvenais atbildīgais būs valstu regulatīvās iestādes, un dalībvalstīm tām būs jāpiešķir pilnvaras, kas nepieciešamas, lai izmeklētu iespējamu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un pieņemtu atbilstīgus noteikumus par sodiem, ko piemēro regulas pārkāpumu gadījumos.

Turklāt regulā ņemts vērā, ka enerģijas tirgu pārrobežu raksturs nozīmē to, ka izšķiroša nozīme būs sadarbībai. Svarīga loma šajā jautājumā ir paredzēta ESA (Energoregulatoru sadarbības aģentūrai). Ciešā sadarbībā ar energoregulatoriem un finanšu uzraugiem tā nodrošinās vienotu pieeju iespējamas tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā, brīdinot valsts regulatīvās iestādes par iespējamu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un sekmējot informācijas apmaiņu.

Šī saskaņošana būs jo īpaši svarīga gadījumos, kad izmeklēšanā būs iesaistītas vairākas dalībvalstis vai kad nebūs skaidri zināms, kur tieši ir notikusi iespējama tirgus ļaunprātīga izmantošana. Regula paredz iespēju izveidot izmeklēšanas grupu, ko koordinēs Aģentūra, bet veidos attiecīgo valsts regulatīvo iestāžu pārstāvji.

5. IETEKME UZ BUDŽETU

Pārskats par šā priekšlikuma ietekmi uz budžetu ir izklāstīts pievienotajā tiesību akta finanšu pārskatā.

2010/0363 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par enerģijas tirgus integritāti un pārredzamību

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu[10],

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[11],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[12],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Nepieciešams nodrošināt, lai patērētāji ir pārliecināti par elektroenerģijas un gāzes tirgu integritāti un lai enerģijas vairumtirgos noteiktās cenas atspoguļo patiesu piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbību.

(2) Eiropas Vērtspapīru regulatoru komiteja un Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupa konsultācijās apstiprināja, ka esošo tiesību aktu darbības joma pienācīgi nerisina tirgus integritātes jautājumus elektroenerģijas un gāzes tirgos, un ieteica apsvērt atbilstoša tiesiskā pamata izstrādāšanu enerģētikas nozarē, lai novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu.

(3) Enerģijas tirgi visā Savienībā kļūst aizvien ciešāk saistīti. Tirgus ļaunprātīga izmantošana vienā dalībvalstī ietekmē elektroenerģijas un gāzes vairumtirdzniecības cenas aiz šīs valsts robežām. Tāpēc rūpes par tirgu integritātes nodrošināšanu nevar būt tikai atsevišķu dalībvalstu ziņā.

(4) Enerģijas vairumtirgi attiecas gan uz preču tirgiem, gan uz atvasināto instrumentu tirgiem, un cenu veidošana abās nozarēs ir savstarpēji saistīta.

---

[10] OV C […], […], […] lpp.
[11] OV C […], […], […] lpp.
[12] OV C […], […], […] lpp.

(5) Līdz šim enerģijas tirgu uzraudzība dalībvalstīs un nozarē bija atšķirīga. Atkarībā no vispārējās tirgus struktūras un regulējuma tā rezultātā var izveidoties situācija, kad tirdzniecības darbības ir pakļautas vairākām jurisdikcijām un uzraudzību veic vairākas atšķirīgas iestādes, kuras, iespējams, atrodas dažādās dalībvalstīs. Šādā gadījumā nav skaidrs, kas ir atbildīgā iestāde, un iespējama pat tāda situācija, kad uzraudzība nemaz netiek veikta.

(6) Pašlaik dažos vissvarīgākajos enerģijas tirgos nav noteikts skaidrs aizliegums darbībai, kas mazina enerģijas tirgus integritāti.

(7) Enerģijas vairumtirgos notiek gan atvasināto instrumentu tirdzniecība, gan preču tirdzniecība. Tāpēc ir svarīgi, lai definīcijas attiecībā uz tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, kas ietver iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijas, ir saderīgas atvasināto instrumentu un preču tirgos.

(8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulā (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā[13] un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulā (EK) Nr. 715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem[14] noteikts, ka nepieciešama vienlīdzīga piekļuve informācijai par sistēmas fizisko situāciju un efektivitāti, lai visi tirgus dalībnieki varētu novērtēt kopējo pieprasījumu un piedāvājumu un konstatēt vairumtirdzniecības cenu svārstību iemeslus.

(9) Ir skaidri jāaizliedz izmantot vai mēģināt izmantot iekšējo informāciju tirdzniecībā gan par saviem līdzekļiem, gan par trešās personas līdzekļiem. Iekšējās informācijas izmantošana var būt arī energoproduktu vairumtirdzniecība, ko veic personas, kas zina vai kurām būtu bijis jāzina, ka viņu rīcībā esošā informācija ir iekšēja informācija.

(10) Manipulācijas enerģijas vairumtirgū ietver mākslīgi radītas tāda līmeņa cenas, kam nav pamatojuma, ņemot vērā produkta ražošanas, uzglabāšanas vai transportēšanas jaudu faktisko pieejamību un izmaksas, kā arī pieprasījumu.

(11) Ir nepieciešams sīks iekšējās informācijas un tirgus manipulāciju definīciju apraksts, lai izskaidrotu specifiku attiecībā uz enerģijas vairumtirgiem, kas ir dinamiski un mainīgi. Komisija jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus atbilstīgi Līguma 290. pantam attiecībā uz šādiem sīki izstrādātiem noteikumiem.

(12) Eiropas Padomes un Parlamenta Regula (EK) Nr. 713/2009, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru[15], sekmē Līguma 194. panta mērķu sasniegšanu. Ja šis pants būtu bijis spēkā, kad tika pieņemta Regula (EK) Nr. 713, tas būtu kalpojis par juridisko pamatu Energoregulatoru sadarbības aģentūras (Aģentūras) izveidošanai.

(13) Efektīva tirgus uzraudzība ir ļoti svarīga, lai atklātu un novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu enerģijas vairumtirgos. Aģentūra ir vislabāk piemērota šādas uzraudzības veikšanai, jo tai ir gan Savienības mēroga skatījums uz elektroenerģijas un gāzes tirgiem, gan vajadzīgās zināšanas par elektroenerģijas un gāzes tirgu un sistēmu

---

13 OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.
14 OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.
15 OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.

darbību Savienībā. Valsts regulatīvajām iestādēm, kas izprot enerģijas tirgu attīstību savās dalībvalstīs, jābūt svarīgai lomai efektīvas tirgus uzraudzības nodrošināšanā.

(14) Efektīvai tirgus uzraudzībai nepieciešama regulāra piekļuve darījumu uzskaitei. Tādēļ jānosaka prasība tirgus dalībniekiem, kas nodarbojas ar energoproduktu vairumtirdzniecību, nodrošināt Aģentūrai šo informāciju.(15) Lai nodrošinātu vajadzīgo elastību, apkopojot informāciju par darījumiem ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, Komisija jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus atbilstīgi Līguma 290. pantam, nosakot piemērotu laiku, formu un saturu informācijai, ko sniedz tirgus dalībnieki. Ziņošanas pienākumam nav jārada nevajadzīgas izmaksas tirgus dalībniekiem. Tāpēc ar šo regulu nevajag paredzēt papildu ziņošanas pienākumus personām, kas ziņo par darījumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvu 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem[16], un darījumu reģistriem un kompetentajām iestādēm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu ../.. par ārpusbiržas atvasinājumiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem.

(16) Lai sekmētu efektīvu uzraudzību attiecībā uz visiem vairumtirdzniecības energoproduktu tirdzniecības aspektiem, Aģentūrai jāizveido mehānismi, lai nodrošinātu piekļuvi informācijai, ko tā saņem par darījumiem enerģijas vairumtirgos, citām attiecīgām iestādēm, jo īpaši Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) ---/----, ar ko izveido Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi [EVTI regula — Komisijas priekšlikums 2009/0144 (COD)], valsts regulatīvajām iestādēm, kompetentām dalībvalstu finanšu iestādēm, kompetentām dalībvalstu iestādēm un citām attiecīgām iestādēm.

(17) Aģentūrai jānodrošina saņemto datu drošība, jānovērš neatļauta piekļūšana Aģentūras rīcībā esošajai informācijai un jānosaka procedūras, lai nodrošinātu, ka Aģentūras saņemtos datus ļaunprātīgi neizmanto personas, kuras ir pilnvarotas piekļūt šiem datiem. Turklāt Aģentūrai jābūt pārliecinātai, ka tās iestādes, kurām ir piekļuve Aģentūras rīcībā esošajiem datiem, spēs uzturēt atbilstoši augstu drošības līmeni.

(18) Ja informācija nav komerciāli konfidenciāla, Aģentūrai jābūt iespējai darīt šo informāciju pieejamu tirgus dalībniekiem un plašākai sabiedrībai. Šāda pārredzamība var palīdzēt veidot uzticību tirgū un vairot zināšanas par enerģijas vairumtirgu darbību.

(19) Valsts regulatīvajām iestādēm jābūt atbildīgām par šīs regulas īstenošanu dalībvalstīs. Tādēļ tām jābūt vajadzīgajām izmeklēšanas pilnvarām, kas ļautu tām efektīvi īstenot šo uzdevumu.

(20) Aģentūrai jānodrošina, ka šo regulu saskaņoti piemēro visā Savienībā un atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/6/EK par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu)[17] piemērošanai. Tā kā tirgus ļaunprātīga izmantošana enerģijas vairumtirgos bieži vien ietekmē vairāk nekā vienu dalībvalsti, Aģentūrai jāuzņemas nozīmīga loma, nodrošinot izmeklēšanu efektīvā un saskaņotā veidā. Lai to panāktu, tai jāspēj koordinēt darbību, ko veic izmeklēšanas grupas, kuras veido

---

16 OV L 145, 30.4.2004., 1.–44. lpp.
17 OV L 96, 12.4.2003., 16. lpp.

attiecīgo valsts regulatīvo iestāžu pārstāvji un vajadzības gadījumā citu iestāžu pārstāvji.

(21) Valsts regulatīvajām iestādēm un kompetentajām finanšu iestādēm jāsadarbojas, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju, risinot jautājumu par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu enerģijas vairumtirgū, kas ietver gan preču, gan atvasināto instrumentu tirgu.

(22) Svarīgi nodrošināt, ka personām, kas iegūst konfidenciālu informāciju saskaņā ar šīs regulas nosacījumiem, piemēro dienesta noslēpuma prasību.

(23) Turklāt ir svarīgi nodrošināt, lai piemērojamais sods par šīs regulas pārkāpšanu ir proporcionāls un preventīvs un atspoguļo pārkāpuma smagumu un iespējamos ieguvumus no iekšējās informācijas un tirgus manipulāciju izmantošanas tirdzniecībā. Atzīstot mijiedarbību starp tirdzniecību ar elektroenerģijas un gāzes atvasinātajiem produktiem un tirdzniecību ar faktisko elektroenerģiju un gāzi, sodiem par šīs regulas pārkāpumiem jāatbilst tiem sodiem, ko dalībvalstis noteikušas, ieviešot Direktīvu 2003/6/EK.

(24) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, noteikt saskaņotu regulējumu enerģijas tirgus pārredzamības un integritātes nodrošināšanai, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets, darbības joma un saistība ar citiem Savienības tiesību aktiem

Ar šo regulu paredz noteikumus ļaunprātīgu darbību aizliegšanai enerģijas vairumtirgos saskaņā ar noteikumiem, ko piemēro finanšu tirgos. Noteikumos paredzēts, ka enerģijas vairumtirgus uzrauga Aģentūra.

Šī regula attiecas uz energoproduktu vairumtirdzniecību. Regulas 3. un 4. pantu nepiemēro tādiem vairumtirdzniecības energoproduktiem, kas ir finanšu instrumenti un uz ko attiecas Direktīvas 2003/6/EK 9. panta noteikumi. Šīs regula neskar Direktīvas 2003/6/EK un 2004/39/EK, kā arī Eiropas konkurences tiesību normu piemērošanu darbībām, uz ko attiecas šī regula.

Aģentūra, valsts regulatīvās iestādes un kompetentās finanšu iestādes sadarbojas, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju attiecīgo noteikumu īstenošanā attiecībā uz darbībām, kas ir saistītas ar vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem, kuriem piemēro Direktīvas 2003/6/EK 9. panta noteikumus, un vienu vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem, kuriem piemēro 3. un 4. panta noteikumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas.

1. „Iekšējā informācija” ir precīza informācija, kas nav nodota atklātībai, kas tieši vai netieši attiecas uz vienu vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem un kas varētu ievērojami ietekmēt šādu vairumtirdzniecības energoproduktu cenas, ja tā tiktu nodota atklātībai.

   Lai piemērotu pirmo daļu, informācija, ko saprātīgs tirgus dalībnieks, iespējams, izmantotu kā daļēju pamatu lēmumam veikt ar vairumtirdzniecības energoproduktiem saistītu darījumu, ir tāda informācija, kas varētu ievērojami ietekmēt šādu vairumtirdzniecības energoproduktu cenas, ja tā tiktu nodota atklātībai. Pie šādas informācijas pieder informācija, kas attiecas uz elektroenerģijas vai dabasgāzes produktu ražošanas, uzglabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu, kā arī informācija, kas jāpublisko atbilstīgi Savienības mēroga vai valstu mēroga tiesību normām, tirgus noteikumiem, līgumiem vai paražu tiesībām attiecīgajā enerģijas vairumtirgū.

   Piemēram, iekšējā informācija var būt tāda informācija, kas jāpublisko saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 vai Regulas (EK) Nr. 715/2009 nosacījumiem, tostarp pamatnostādnes un tīklu kodeksi atbilstīgi minētajām regulām.

2. Tirgus manipulācijas ir

   (a) darījumi vai tirdzniecības rīkojumi attiecībā uz energoproduktu vairumtirdzniecību,

      – kas sniedz vai var sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu vai

      – kuros viena persona vai vairākas personas savstarpējā sadarbībā vienam vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem ir noteikušas vai centušās noteikt neatbilstošu vai mākslīgu cenu, ja vien persona, kas veikusi darījumus vai izdevusi tirdzniecības rīkojumus, nepierāda, ka šādas rīcības motīvi ir likumīgi un ka šie darījumi vai tirdzniecības rīkojumi atbilst pieņemtajai tirgus praksei attiecīgajā enerģijas vairumtirgū, vai

      – kas izmanto vai mēģina izmantot fiktīvas procedūras vai cita veida krāpšanu vai viltu;

   (b) tādas informācijas izplatīšana, kura sniedz vai var sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktiem, tostarp arī baumu un nepareizu vai maldinošu ziņu izplatīšana, kad šo informāciju izplatījusī persona zināja vai tai būtu vajadzējis zināt to, ka šī informācija ir nepareiza vai maldinoša. Attiecībā uz žurnālistiem, kas darbojas atbilstīgi savai profesijai, šāda

veida informācijas izplatīšana jāizvērtē, ņemot vērā noteikumus, kas piemērojami viņu profesijai, ja vien minētās personas tieši vai netieši negūst kādu labumu vai peļņu no attiecīgās informācijas izplatīšanas.

Piemēram, tirgus manipulācija ir tādas elektroenerģijas ražošanas jaudas vai gāzes pieejamības, vai pārvades jaudu pieejamības norādīšana, kas nav faktiski fiziski pieejamā jauda.

3. „Mēģinājums veikt tirgus manipulācijas" ir

(a) darījumi vai tirdzniecības rīkojumi vai jebkuras citas darbības attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktiem, lai

– sniegtu nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu,

– noteiktu neatbilstošu vai mākslīgu cenu vienam vai vairākiem vairumtirdzniecības energoproduktiem vai

– izmantotu fiktīvas procedūras vai cita veida krāpšanu vai viltu attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu;

(b) informācijas izplatīšana, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, tostarp tīmekli, vai arī kādus citus līdzekļus ar nolūku sniegt nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktiem.

4. „Vairumtirdzniecības energoprodukti" ir šādi līgumi un atvasinātie instrumenti neatkarīgi no to tirdzniecības vietas un veida:

(a) līgumi par dabasgāzes vai elektroenerģijas piegādi;

(b) atvasinātie instrumenti, kas attiecas uz dabasgāzi vai elektroenerģiju;

(c) līgumi par dabasgāzes vai elektroenerģijas transportēšanu;

(d) atvasinātie instrumenti, kas attiecas uz dabasgāzes vai elektroenerģijas transportēšanu.

Līgumi par dabasgāzes vai elektroenerģijas piegādi izmantošanai galapatērētājiem nav vairumtirdzniecības energoprodukti.

5. „Enerģijas vairumtirgus" ir jebkurš Savienības tirgus, kur tirgo vairumtirdzniecības energoproduktus.

6. „Kompetentā finanšu iestāde" ir kompetentā iestāde, kas norīkota atbilstīgi Direktīvas 2003/6/EK 11. pantā noteiktajai procedūrai.

7. „Valsts regulatīvā iestāde” ir valsts regulatīvā iestāde, kas norīkota atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK[18] 35. panta 1. punktam un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK[19] 39. panta 1. punktam.

8. „Pārvades sistēmas operators” lieto nozīmē, kas noteikta Direktīvas 2009/72/EK 2. panta 4. punktā un Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 4. punktā.

3. pants

Aizliegums darījumos ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju un pienākums publiskot iekšējo informāciju

1. Personām, kuru rīcībā ir iekšējā informācija attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu, ir aizliegts

   (a) izmantot šo informāciju, tieši vai netieši, par saviem vai trešās personas līdzekļiem iegādājoties vai realizējot tos vairumtirdzniecības energoproduktus, uz kuriem minētā informācija attiecas, vai mēģinot tos iegādāties vai realizēt;

   (b) izpaust iekšējo informāciju kādai citai personai, ja vien šāda izpaušana nenotiek, veicot savam darbam, profesijai vai pienākumiem atbilstošas parastas darbības. Šādā gadījumā tām pilnā mērā un efektīvi jānodod minētā informācija atklātībai. Ja informācija ir izpausta ar nolūku, to dara pieejamu visām personām vienlaicīgi. Ja informācija ir izpausta netīšām, to dara pieejamu visām personām cik vien iespējams drīz pēc šīs informācijas netīšas izpaušanas. Šo punktu nepiemēro tad, ja personai, kas saņem šo informāciju, jāievēro konfidencialitātes pienākums, neatkarīgi no tā, vai šo pienākumu paredz tiesību akti, statūti vai līgums;

   (c) balstoties uz iekšēju informāciju, ieteikt citai personai vai to pamudināt iegādāties vai realizēt tādus vairumtirdzniecības energoproduktus, uz kuriem attiecas minētā informācija.

2. Šā panta 1. punktā noteikto aizliegumu piemēro šādām personām, kuru rīcībā ir iekšējā informācija, kas attiecas uz vairumtirdzniecības energoproduktu:

   (a) uzņēmuma administratīvo, pārvaldes un uzraudzības struktūru locekļiem;

   (b) personām, kurām pieder kapitāldaļas uzņēmumā;

   (c) personām, kurām ir pieeja informācijai saistībā ar darbu, profesiju vai pienākumiem;

   (d) personām, kas ieguvušas šādu informāciju, veicot noziedzīgu darbību;

[18] OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.
[19] OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.

(e) personām, kuras zina vai kurām būtu bijis jāzina, ka tā ir iekšēja informācija.

3. Ja persona, kuras rīcībā ir iekšēja informācija, kas attiecas uz vairumtirdzniecības energoproduktu, ir juridiska persona, 1. punktā noteikto aizliegumu piemēro arī attiecībā uz fiziskām personām, kas līdzdarbojas, pieņemot lēmumu veikt darbību uz attiecīgās juridiskās personas rēķina.

4. Tirgus dalībnieki pilnībā vai daļēji publisko iekšējo informāciju par uzņēmumu vai iekārtām, kas pieder attiecīgajam dalībniekam vai ko tas kontrolē, vai par kuru darbības jautājumiem atbild dalībnieks. Šāda informācija ietver informāciju, kas attiecas uz elektroenerģijas vai dabasgāzes ražošanas, glabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu.

Tirgus dalībnieks pats uz savu atbildību var aizkavēt kādas iekšējas informācijas nodošanu atklātībai, lai nekaitētu savām likumīgajām interesēm, ja vien šāda aizkavēšana nevar izraisīt sabiedrības maldināšanu un ja tirgus dalībnieks ir spējīgs nodrošināt minētās informācijas konfidencialitāti un nepieņem lēmumus attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu tirdzniecību, pamatojoties uz šo informāciju. Šādā situācijā tirgus dalībnieks sniedz šo informāciju Aģentūrai un attiecīgajai valsts regulatīvajai iestādei, ņemot vērā 7. panta 4. punkta noteikumus.

Šā punkta pirmā un otrā daļa neskar tirgus dalībnieku saistības, ko paredz noteikumi Direktīvā 2009/72/EK, Direktīvā 2009/73/EK, Regulā (EK) Nr. 714/2009 un Regulā (EK) Nr. 715/2009, tostarp pamatnostādnes un tīklu kodeksi, kas pieņemti atbilstīgi minētajām direktīvām un regulām, jo īpaši attiecībā uz informācijas publicēšanas paredzamo laiku un veidu.

5. Šis pants neattiecas uz darījumiem, kas veikti, izpildot kādas paredzētas saistības iegādāties vai realizēt vairumtirdzniecības energoproduktus, ja minētās saistības izriet no nolīguma, kas noslēgts, pirms attiecīgā persona ieguvusi iekšējo informāciju.

Šā panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts neattiecas uz pārvades sistēmas operatoriem, kad tie iepērk gāzi vai elektroenerģiju, lai nodrošinātu drošu un uzticamu sistēmas darbību atbilstīgi savām saistībām, ko paredz Direktīvas 2009/72/EK 12. panta d) un e) apakšpunkts un Direktīvas 2009/73/EK 13. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts.

4. pants

Tirgus manipulāciju aizliegums

Ir aizliegts veikt vai mēģināt veikt tirgus manipulācijas enerģijas vairumtirgū.

5. pants

Iekšējās informācijas un tirgus manipulāciju definīciju precizēšana

1. Lai ņemtu vērā enerģijas vairumtirgu turpmāku attīstību, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu un ievērojot 16. un 17. panta nosacījumus, precizējot 2. panta 1.–5. punktā minētās definīcijas.

2. Šā panta 1. punktā minētajos deleģētajos aktos ņem vērā vismaz

   (a) enerģijas vairumtirgiem raksturīgo darbību un preču tirgu un atvasināto instrumentu tirgu mijiedarbību;

   (b) faktiskās vai plānotās ražošanas, patēriņa, pārvades izmantošanas vai uzglabāšanas jaudas izmantošanas iespējamo ietekmi uz enerģijas vairumtirgu cenām;

   (c) tīkla kodeksus un pamatnostādnes, kas pieņemtas atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 714/2009 un Regulas (EK) Nr. 715/2009 noteikumiem.

6. pants

Tirgus uzraudzība

1. Aģentūra uzrauga tirdzniecības darbību ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, lai atklātu un novērstu tirdzniecību, kuras pamatā ir iekšējas informācijas ļaunprātīga izmantošana un tirgus manipulācija. Tā apkopo datus, lai izvērtētu un uzraudzītu enerģijas vairumtirgus, kā paredzēts 7. pantā.

2. Valsts regulatīvās iestādes sadarbojas ar Aģentūru, veicot 1. punktā paredzēto enerģijas vairumtirgu uzraudzību. Šim nolūkam valsts regulatīvajām iestādēm ir pieejama attiecīgā Aģentūras rīcībā esošā informācija, ko tā ir apkopojusi saskaņā ar šā panta 1. punktu, ievērojot 8. panta 2. punkta noteikumus.

3. Aģentūra vismaz reizi gadā iesniedz ziņojumu Komisijai par savu darbību atbilstīgi šai regulai. Šādi ziņojumi vērš Komisijas uzmanību uz tirgus noteikumu, standartu un procedūru trūkumiem, kas varētu veicināt iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijas vai iekšējā tirgus ietekmes mazināšanu. Ziņojumus var apvienot ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 11. panta 2. punktā minēto ziņojumu.

   Aģentūra var sniegt ieteikumus attiecībā uz darījumu uzskaiti, ieskaitot tirdzniecības rīkojumus, kuras tā uzskata par nepieciešamiem efektīvai un iedarbīgai enerģijas vairumtirgu uzraudzībai. Pirms šādu ieteikumu sniegšanas Aģentūra konsultējas ar ieinteresētajām personām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 10. panta noteikumiem. Aģentūra jo īpaši konsultējas ar EVTI, valsts regulatīvajām iestādēm un dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm.

7. pants

Datu apkopošana

1. Aģentūrai iesniedz dokumentāciju par darījumiem enerģijas vairumtirgū, ieskaitot tirdzniecības rīkojumus. Komisija pieņem deleģētus aktus saskaņā ar 15. pantu un ievērojot 16. un 17. panta nosacījumus, nosakot ziņojuma informācijas laiku, formu un saturu un vajadzības gadījumā nosakot slieksni ziņojumiem par darījumiem, kā arī precizējot to līgumu veidus, attiecībā uz kuriem jāziņo par veiktajiem darījumiem.

2. Ar šā panta 1. punktā minētajiem deleģētajiem aktiem nodrošina, ka personām, kuras ir minētas 3. punkta a), b) un c) apakšpunktā un kuras ziņojušas par darījumiem saskaņā ar Direktīvu 2004/39/EK[20] un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) ---/---- par ārpusbiržas atvasinājumiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem [Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru — 2010/0250(COD)], nepiemēro ziņošanas saistības papildus tām, kas noteiktas minētajos tiesību aktos.

   Neskarot pirmo daļu, ar 1. punktā minētajiem deleģētajiem aktiem var izveidot nesaistošu pamatsistēmu, lai organizēti tirgi, tirdzniecības darījumu savietošanas vai paziņojumu sniegšanas sistēmas varētu sniegt Aģentūrai atskaiti par vairumtirdzniecības darījumiem ar enerģiju.

3. Lai īstenotu 1. punktu, informāciju sniedz:

   (a) tirgus dalībnieks;

   (b) trešā persona, kas rīkojas tirgus dalībnieka uzdevumā;

   (c) organizēts tirgus, tirdzniecības darījumu savietošanas vai paziņojumu sniegšanas sistēma;

   (d) atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) ---/---- [Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru — 2010/0250(COD)] reģistrēti vai atzīti darījumu reģistri;

   (e) kompetentā iestāde, kas ir saņēmusi šo informāciju saskaņā ar noteikumiem Direktīvas 2004/39/EK 25. panta 3. punktā vai Regulas (EK) ---/---- [Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru — 2010/0250(COD)] 6. panta 2. punktā.

4. Tirgus dalībnieki sniedz informāciju Aģentūrai un valsts regulatīvajām iestādēm attiecībā uz elektroenerģijas vai dabasgāzes ražošanas, uzglabāšanas, patēriņa vai pārvades iekārtu jaudu tirdzniecības uzraudzīšanai enerģijas vairumtirgos.

   Komisija pieņem deleģētus aktus saskaņā ar 15. pantu un ievērojot 16. un 17. panta nosacījumus, nosakot ziņojuma informācijas laiku, formu un saturu.

---

[20] OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

8. pants

Informācijas apmaiņa starp Aģentūru un citām iestādēm

1. Aģentūra izveido mehānismus atbilstīgi 6. panta 1. punktam un 7. pantam saņemtās informācijas apmaiņai ar valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstu kompetentajām finanšu iestādēm, dalībvalstu konkurences institūcijām un citām attiecīgajām iestādēm. Aģentūra nodrošina pieeju šā panta pirmajā daļā minētajiem mehānismiem tikai tām struktūrām, kuras ir izveidojušas sistēmas, kas ļauj Aģentūrai izpildīt 9. panta 1. punkta noteikumus.

2. Atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) ---/---- [Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru — 2010/0250(COD)] reģistrēti vai atzīti darījumu reģistri sniedz Aģentūrai visu informāciju, ko tie apkopojuši attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktiem.

   Kompetentās finanšu iestādes nosūta Aģentūrai atbilstīgi Direktīvas 2004/39/EK 25. panta 3. punktam un Regulas (EK) ---/---- [Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru — 2010/0250(COD)] 6. panta 2. punktam saņemtos ziņojumus par darījumiem ar vairumtirdzniecības energoproduktiem.

9. pants

Datu aizsardzība un darbības uzticamība

1. Aģentūra nodrošina atbilstīgi 7. pantam saņemtās informācijas konfidencialitāti, integritāti un aizsardzību. Aģentūra veic pasākumus, lai novērstu savās sistēmās glabātās informācijas jebkādu ļaunprātīgu izmantošanu.

   Attiecīgā gadījumā Aģentūra izpilda noteikumus, ko paredz Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti[21].

   Aģentūra identificē darbības riska cēloņus un mazina tos, izstrādājot atbilstošas sistēmas, pārbaudes un procedūras.

2. Aģentūra var nolemt publiskot daļu no tās rīcībā esošās informācijas ar nosacījumu, ka netiek atklāta komerciāli jutīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem vai atsevišķiem darījumiem.

10. pants

Aizliegumu ieviešana attiecībā uz tirgus ļaunprātīgu izmantošanu

1. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina 3. un 4. pantā noteikto aizliegumu piemērošanu.

[21] OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

Katra dalībvalsts gādā, lai valsts regulatīvajām iestādēm būtu izmeklēšanas pilnvaras, kas ir nepieciešamas šīs funkcijas izpildei. Šīs pilnvaras īsteno proporcionālā veidā. Šīs pilnvaras īsteno

(a) tieši;

(b) sadarbībā ar citām iestādēm vai tirgus uzņēmumiem;

(c) vēršoties kompetentajās tiesu iestādēs.

2. Šā panta 1. punktā minētās izmeklēšanas pilnvaras ietver šādas tiesības:

(a) piekļūt jebkuram atbilstīgam dokumentam jebkādā formātā un saņemt tā kopiju;

(b) pieprasīt informāciju no visām attiecīgajām personām, ieskaitot arī tās, kuras secīgi iesaistās rīkojumu nodošanā vai attiecīgo darbību veikšanā, kā arī no to vadītājiem un vajadzības gadījumā izsaukt kādu personu un uzklausīt;

(c) veikt pārbaudes uz vietas;

(d) pieprasīt esošus telefonsarunu ierakstus un esošus datu plūsmas ierakstus;

(e) pieprasīt izbeigt jebkuru praksi, kas ir pretrunā šai regulai vai tās deleģētajiem aktiem;

(f) pieprasīt tiesai aktīvu iesaldēšanu un/vai sekvestru;

(g) pieprasīt profesionālās darbības pagaidu aizliegšanu.

3. Ikviena persona, kas profesionāli veic darījumus ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, nekavējoties brīdina valsts regulatīvo iestādi, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka ar kādu darījumu varētu pārkāpt 3. un 4. pantā minētos noteikumus.

Personas, kas profesionāli veic darījumus ar vairumtirdzniecības energoproduktiem, ievieš un uztur efektīvus pasākumus un procedūras, lai konstatētu 3 un 4. panta noteikumu pārkāpumus.

11. pants

Savienības mēroga sadarbība

1. Aģentūra nodrošina, ka valsts regulatīvās iestādes saskaņotā veidā veic šajā regulā paredzētos uzdevumus.

Valsts regulatīvās iestādes sadarbojas ar Aģentūru un savā starpā, lai veiktu savus pienākumus atbilstīgi šai regulai.

2. Valsts regulatīvās iestādes pēc iespējas sīki informē Aģentūru, ja tām ir saprātīgs iemesls uzskatīt, ka to dalībvalstī vai kādā citā dalībvalstī tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas ir pretrunā šīs regulas nosacījumiem.

Ja valsts regulatīvā iestāde uzskata, ka kādā citā dalībvalstī tiek veiktas darbības, kas ietekmē enerģijas vairumtirgus vai vairumtirdzniecības energoproduktu cenas tās dalībvalstī, tā var pieprasīt Aģentūrai veikt pasākumus saskaņā ar 4. punktu.

3. Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju jautājumā par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu enerģijas vairumtirgos,

(a) valsts regulatīvās iestādes informē savas dalībvalsts kompetento finanšu iestādi un Aģentūru, ja tām ir saprātīgs iemesls uzskatīt, ka enerģijas vairumtirgos tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas uzskatāmas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu Direktīvas 2003/6/EK izpratnē un kas ietekmē finanšu instrumentus, ievērojot minētās direktīvas 9. panta noteikumus;

(b) Aģentūra informē EVTI un attiecīgo kompetento finanšu iestādi, ja tai ir saprātīgs iemesls uzskatīt, ka enerģijas vairumtirgos tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas uzskatāmas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu Direktīvas 2003/6/EK izpratnē un kas ietekmē finanšu instrumentus, ievērojot minētās direktīvas 9. panta noteikumus;

(c) dalībvalsts kompetentā finanšu iestāde informē EVTI un Aģentūru, ja tai ir saprātīgs iemesls uzskatīt, ka citas dalībvalsts enerģijas vairumtirgos tiek veiktas vai ir tikušas veiktas darbības, kas pārkāpj 3. un 4. panta noteikumus.

4. Lai veiktu šā panta 1. punktā Aģentūrai paredzētās funkcijas gadījumos, kad tā uzskata, ka ir pārkāpti šīs regulas nosacījumi, Aģentūrai ir šādas pilnvaras:

(a) pieprasīt vienai vai vairākām valsts regulatīvajām iestādēm sniegt informāciju, kas attiecas uz iespējamo pārkāpumu;

(b) pieprasīt vienai vai vairākām valsts regulatīvajām iestādēm sākt iespējamā pārkāpuma izmeklēšanu un attiecīgi rīkoties, lai labotu situāciju ikviena šāda pārkāpuma gadījumā;

(c) ja tā uzskata, ka iespējamam pārkāpumam ir vai ir bijusi pārrobežu ietekme, sasaukt izmeklēšanas grupu, ko veido attiecīgo valsts regulatīvo iestāžu pārstāvji, lai izmeklētu, vai ir tikuši pārkāpti šīs regulas nosacījumi un kurā dalībvalstī ir noticis pārkāpums; vajadzības gadījumā Aģentūra var pieprasīt arī vienas vai vairāku dalībvalstu kompetento finanšu iestāžu vai citas attiecīgas iestādes pārstāvju piedalīšanos izmeklēšanas grupā.

5. Valsts regulatīvās iestādes izpilda saskaņā ar 4. punktu noteikto Aģentūras prasību.

Valsts regulatīvās iestādes, kas saņēmušas informācijas pieprasījumu saskaņā ar 4. punkta a) apakšpunktu vai saņēmušas prasību sākt iespējamā pārkāpuma izmeklēšanu atbilstīgi 4. punkta b) apakšpunktam, nekavējoties veic atbilstošus

pasākumus, lai izpildītu minēto prasību. Ja valsts regulatīvā iestāde nespēj nekavējoties sniegt pieprasīto informāciju, tā nekavējoties informē Aģentūru par iemesliem.

Valsts regulatīvās iestādes piedalās izmeklēšanas grupā, kas sasaukta saskaņā ar 4. punkta c) apakšpunktu, sniedzot nepieciešamo palīdzību. Izmeklēšanas grupu koordinē Aģentūra.

6. Kad Aģentūra veic uzdevumus saskaņā ar šo regulu, tai nepiemēro Regulas (EK) Nr. 713/2009 15. panta 1. punkta pēdējo teikumu.

12. pants

Dienesta noslēpums

1. Uz jebkādu konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta atbilstīgi šai regulai, attiecas 2., 3. un 4. punktā noteiktie dienesta noslēpuma noteikumi.

2. Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums attiecas uz

   (a) personām, kas strādā vai ir strādājušas Aģentūrā;

   (b) revidentiem un ekspertiem; kas strādā Aģentūras uzdevumā;

   (c) personām, kas strādā vai ir strādājušas valsts regulatīvajās iestādēs;

   (d) revidentiem un ekspertiem, kas strādā valsts regulatīvo iestāžu uzdevumā un saņem konfidenciālu informāciju saskaņā ar šīs regulas noteikumiem.

3. Konfidenciālu informāciju, ko saņēmušas šā panta 2. punktā minētās personas, pildot savus pienākumus, nedrīkst izpaust nevienai citai personai vai iestādei, izņemot pārskata vai apkopojuma veidā tā, ka nav iespējams atpazīt atsevišķu tirgus dalībnieku vai tirgus vietu, neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas krimināltiesības vai citi šīs regulas noteikumi, vai citi attiecīgi Savienības tiesību akti.

4. Neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas krimināltiesības, Aģentūra, valsts regulatīvās iestādes, kompetentās finanšu iestādes, EVTI, struktūras vai fiziskas vai juridiskas personas, kas saņem konfidenciālu informāciju atbilstoši šai regulai, to var izmantot tikai, veicot savus pienākumus un funkcijas. Citas iestādes, struktūras vai fiziskas vai juridiskas personas var izmantot šo informāciju mērķim, kādam šī informācija tām sniegta, vai saistībā ar administratīvo tiesvedību vai tiesvedību, kas ir īpaši saistīta ar minēto funkciju veikšanu. Tomēr, ja Aģentūra, valsts regulatīvās iestādes, kompetentās finanšu iestādes, EVTI, struktūras vai fiziskas vai juridiskas personas, kas sniedz informāciju, piekrīt, tad iestāde, kas saņem informāciju, var izmantot to citiem mērķiem.

13. pants

Sankcijas

Dalībvalstis izstrādā noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām ir jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Ne vēlāk kā līdz[22] […] dalībvalstis informē Komisiju par pieņemtajiem noteikumiem un nekavējoties ziņo par visiem turpmākajiem tajos izdarītajiem grozījumiem.

14. pants

Attiecības ar trešām valstīm

Neskarot Savienības iestāžu, tostarp Eiropas Ārējā dienesta, kompetences, Aģentūra var nodibināt kontaktus ar trešo valstu uzraudzības iestādēm. Tā var slēgt administratīvus nolīgumus ar starptautiskām organizācijām un trešo valstu iestādēm.

15. pants

Deleģējuma īstenošana

1. Komisijai uz nenoteiktu laiku piešķir pilnvaras pieņemt 5. un 7. pantā minētos deleģētos aktus.

2. Tiklīdz Komisija ir pieņēmusi deleģēto aktu, tā par to vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.

3. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai ir piešķirtas ar nosacījumiem, kas noteikti 16. un 17. pantā.

16. pants

Deleģējuma atsaukšana

1. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 5. un 7. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu.

2. Iestāde, kura ir uzsākusi iekšējo procedūru, lai lemtu par pilnvaru deleģējuma atsaukšanu, pirms galīgā lēmuma pieņemšanas pietiekami laicīgi informē otru iestādi un Komisiju, norādot deleģētās pilnvaras, ko varētu atsaukt, un iespējamos atsaukšanas iemeslus.

3. Ar atsaukšanas lēmumu tiek izbeigta minētajā lēmumā norādīto pilnvaru deleģēšana. Tas stājas spēkā tūlīt vai vēlākā datumā, kas norādīts lēmumā. Lēmums neietekmē jau pastāvošu deleģētu aktu spēkā esību. Lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

[22] OV iekļauj datumu vienu gadu pēc šīs regulas pieņemšanas.

17. pants

Iebildumi pret deleģētiem aktiem

1. Eiropas Parlaments un Padome var izteikt iebildumus par deleģēto aktu divu mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo termiņu pagarina par vienu mēnesi.

2. Ja, minētajam termiņam beidzoties, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus pret deleģēto aktu, to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tas stājas spēkā tajā norādītajā dienā. Deleģēto aktu var publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un tas var stāties spēkā pirms minētā termiņa beigām, ja gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par nodomu neizvirzīt iebildumus.

3. Ja Eiropas Parlaments vai Padome izvirza iebildumus pret deleģēto aktu, tas nestājas spēkā. Iestāde, kas izvirza iebildumus, sniedz to pamatojumu.

18. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, [...]

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
Priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*
[...]	*[...]*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

6. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

6.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. xxx par enerģijas tirgus integritāti un pārredzamību

6.2. Attiecīgās politikas jomas ABM/ABB struktūrā[23]

Politikas joma: Enerģētika

Darbība: Enerģijas iekšējais tirgus

6.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

☒ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**[24]

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

6.4. Mērķi

6.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu

Nodrošināt aktīvu, likvīdu un integrētu enerģijas tirgu atbilstību stratēģijai Eiropa 2020, lai Eiropā panāktu viedu, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi. Šis mērķis cita starpā ir „labi savienoti tirgi, kuros konkurence un patērētāju piekļuve stimulē izaugsmi un inovāciju”[25]. Piemērota regulējuma izstrāde attiecībā uz Eiropas enerģijas tirdzniecības tirgiem sekmēs vēlamo tirgus integrāciju un sekmēs vispārējo Eiropas politikas mērķu sasniegšanu.

6.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB darbības

No ESA gaida enerģijas dažādu preču kategoriju un pārrobežu vairumtirgos izdarītu pārkāpumu efektīvu atklāšanu un novēršanu. Turklāt no ESA gaida, ka tās rīcība novērsīs mēģinājumus īstenot deformējošu tirgus praksi.

---

23 ABM: uz darbības jomām balstīta vadība (Activity-Based Management), ABB: budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām (Activity-Based Budgeting).

24 Saskaņā ar Finanšu regulas 49. panta 6. punkta a) vai b) apakšpunktu.

25 COM(2010) 2020, 3.3.2010.: „Eiropa 2020 — Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei”, 19. lpp.

6.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz finansējuma saņēmējiem/mērķgrupām.

Enerģijas vairumtirgu, tostarp vairumtirdzniecības darījumu detaļu un enerģijas aktīvu darbības (sadalīti ražošanas rādītāji, pārtraukumi enerģijas padevē, plūsmas dati, uzglabāšanas darbība u. c.) regulāra un laicīga uzraudzība ļaus ESA efektīvi atklāt un novērst tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Tas sekmēs tirgus dalībnieku uzticību un palielinās vispārēju paļāvību uz tirgu pareizu darbību. Turklāt gaidāms, ka riska prēmiju samazināšanas rezultātā pazemināsies enerģijas cenas visiem enerģijas lietotājiem.

6.4.4. Rezultātu un ietekmes rādītāji

Norādīt priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanas uzraudzībā izmantojamos rādītājus

- Apkopoto un uzraudzīto darījumu skaits - Konstatēto pārkāpumu skaits - Pirkšanas un pārdošanas cenas starpības attīstība laika gaitā (kā tirgus riska prēmijas indikators)

6.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

6.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

Regulas par enerģijas tirgus integritāti un pārredzamību (RETIP) mērķis ir izstrādāt efektīvu un iedarbīgu regulējumu, kas nodrošina Eiropas enerģijas tirdzniecības tirgu pareizu darbību, proti, tādu, lai tirgus darbības rezultātus nedeformē ļaunprātīga rīcība tirgū, bet gan tie patiesi atspoguļo tirgus pamatprincipus. Šā regulējuma galvenais elements ir Eiropas mēroga tirgus uzraudzības ieviešana. Šo funkciju veic nesen izveidotā Energoregulatoru sadarbības aģentūra[26] (ESA) Lai izpildītu savus mērķus, ESA būs jāizveido specializēta vienība, ko veidos speciālisti ar pamatīgu pieredzi gan enerģijas, gan finanšu instrumentu tirdzniecības tirgos. Tai būs jāievieš arī tāda IT infrastruktūra, kas būs spējīga apstrādāt lielu skaitu datu, un specializēta programmatūra datu automātiskai analīzei.

6.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

Vairumtirgus darījumu regulāra uzraudzība kopā ar tirgus pamatinformāciju ir būtiska funkcija, lai nodrošinātu enerģijas tirdzniecības tirgu integritāti un regulatīvo pārredzamību. Tā kā elektroenerģijas un gāzes tirdzniecības tirgi ir cieši saistīti, jebkāda veida manipulācija, kas veikta vienā tirgū, automātiski ietekmētu otru tirgu. Tā kā šīs preces un to atvasinātos instrumentus bieži vien tirgo dažādās dalībvalstīs, izmantojot dažādus tirdzniecības kanālus,

[26] Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 713/2009, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru, OV 52. sējums, 2009. gada 14. augusts.

jebkāda veida manipulāciju, kas ietver dažādu preču darījumu un/vai platformu kombināciju, var efektīvi atklāt tikai ar centralizēti organizētas uzraudzības palīdzību. Šīs iniciatīvas ietekmes novērtējums atklāja, ka tirgus nenodrošina centrālās uzraudzības funkciju, taču to vislabāk var organizēt Eiropas mērogā, izmantojot jau izveidoto Aģentūru ar enerģētikas profilu. Tirgus uzraudzības funkcijas piešķiršana ESA ļautu izmantot ļoti vērtīgo Aģentūras personāla kompetenci enerģētikas jomā un nodrošinātu darbību ar viszemākajām izmaksām, izmantojot dažas budžetā jau paredzētās ESA pieskaitāmās izmaksas.

6.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Līdzīgas pieredzes nav

6.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem attiecīgajiem instrumentiem

Noteikumi, kas aizliedz tirgus pārkāpumus, ir saderīgi ar salīdzināmiem noteikumiem piemērojamos finanšu noteikumos, jo īpaši Direktīvā par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Turklāt šis priekšlikums ieviesīs autentisku Eiropas mēroga enerģijas vairumtirdzniecības darījumu uzraudzības funkciju.

6.6. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ **Beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

Iniciatīvas finansiālā ietekme 2012. un 2013. gadam būs papildus līdzekļiem, kas jau ir paredzēti pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā.

6.7. Paredzētie pārvaldības veidi[27]

Resursus pārvalda Energoregulatoru sadarbības aģentūra

[27] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu var atrast BudgWeb tīmekļa vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

7. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

7.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

ESA regulāri ziņo Komisijai par savu darbību vairumtirdzniecības darījumu uzraudzības jomā un par konstatētajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem, kā arī par izpildiestāžu veiktās izmeklēšanas rezultātiem

7.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

7.2.1. Apzinātie riski

Nepiemērotas datu apstrādes risks

7.2.2. Paredzētās kontroles metodes

Tiesību akta priekšlikumā ir minēti vairāki pasākumi, lai nodrošinātu datu aizsardzību un atbildību par veikto darbību. ESA regulatīvajos noteikumos ir paredzēti papildu kontroles pasākumi. Skatīt arī 34. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulā (EK) Nr. 713/2009, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru.

7.3. Krāpšanas un pārkāpumu apkarošanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas un aizsardzības pasākumus.

Aģentūrai piešķirto līdzekļu apsaimniekošanu kontrolē Revīzijas palāta (21. pants), Eiropas Parlaments (21. pants) un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (23. pants).

8. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

8.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta izdevumu pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs [Izdevumu kategorija… … … ... ...]	Dif./nedif. (28)	no EBTA[29] valstīm	no kandidātvalstīm[30]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 18. panta 1. punkta aa) apakšpunkta nozīmē
1 A	32.04.10. – Energoregulatoru sadarbības aģentūra	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	JĀ

28 Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

29 EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

30 Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

8.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

8.2.1. Paredzamās ietekmes uz izdevumiem kopsavilkums

miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	Numurs	[Kategorija... 1 A ……...……]

ESA (Aģentūra)			Gads **2012**	Gads **2013**			Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
•apropriācijas										
Aprīkojums	Saistības/maksājumi	(1)	0.985	0.100						
Darbības izmaksas	Saistības/maksājumi	(2)	0.050	0.100						
Komandējuma izdevumi attiecībā uz jauno uzdevumu	Saistības/maksājumi	(3)	0.015	0.090						
Cilvēkresursi	Saistības/maksājumi	(4)	0,265	1,323						

miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

		Gads **2012**	Gads **2013**			Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
KOPĀ - daudzgadu finanšu shēmas **1. IZDEVUMU KATEGORIJAS** apropriācijas	Saistības	1,315	1,613						
	Maksājumi	1,315	1,613						

8.2.2. Paredzamā ietekme uz ESA apropriācijām

– Priekšlikums/iniciatīva paredz apropriāciju izmantošanu šādā veidā.

Aprīkojums

Saskaņā ar tāmi programmatūras arhitektūras izveidošanas posms varētu izmaksāt aptuveni EUR 500 000 bez datu integrēšanas. Maksa par licencēm, tostarp par *Oracle* datubāzi, ETL programmatūru un specializētu ekrānu turpmākai datu analīzei, varētu sasniegt EUR 50 000. Aparatūras izmaksām sākotnēji jāparedz finansējums EUR 15 000 vērtībā.

Papildus iepriekš minētajiem EUR 565 000 jānodrošina datu plūsma no katra datu sniedzēja uz datubāzi. Katras jaunas (kompleksas) tabulas izveidošana datu importēšanai no datu sniedzēja ir dārgs pasākums, kura izmaksas ir EUR 1500 par tabulu. Pieņemot, ka būs nepieciešami aptuveni 200 datu sniedzēji (20 tirdzniecības platformas un 180 tirgotāji visā Eiropā, kas ziņo pa tiešo) un viena tabula, kas būs pieejama katram datu sniedzējam uz tā http/ftp servera, vajadzīgi papildus EUR 300 000. Kopējā summa ir (EUR 565 000 + EUR 300 000) EUR 865 000. Lai veiktu Komisijas standartos paredzēto programmatūras izstrādes un izveidoto tabulu sākotnējo pārbaudi un testēšanu, būs nepieciešami papildus 15 % no iepriekš minētajām izmaksām (atskaitot maksu par aparatūru un licencēm). Kopējā summa ir EUR 985 000.

Gada maksa par datubāzes uzturēšanu un uzlabojumiem varētu sasniegt EUR 100 000. No tiem: pieņemot, ka gadā būs nepieciešams iekļaut aptuveni 30 papildu datu sniedzējus ar termiņu uz vairākiem gadiem, izmaksas varētu būt 30*EUR 1500 = EUR 45 000. Programmatūras licenču izmaksas varētu sasniegt EUR 25 000 atkarībā no vajadzībām, aparatūras uzturēšanas maksa varētu sasniegt EUR 5000, un programmatūras uzlabojumu izmaksas varētu sasniegt EUR 25 000.

Darbības izmaksas

Būs nepieciešams papildu budžets, lai segtu sanāksmju un pētījumu, kā arī tulkošanas, publikāciju un sabiedrisko attiecību izmaksas. Pamatojoties uz iepriekšēju novērtēšanu, šīs darbības izmaksas varētu sasniegt EUR 50 000 pirmajā gadā, EUR 100 000 otrajā gadā un EUR 300 000, sākot ar trešo gadu, pieņemot, ka pirmajos gados netiks pasūtīti pētījumi.

Komandējumu izdevumi

Uzdevumu veikšanai komandai būs nepieciešams organizēt komandējumus, tādēļ jārēķinās ar transporta un izmitināšanas izdevumiem. Kad papildu komanda pilnībā darbosies, komandējuma izdevumu budžets tiek lēsts EUR 0,113 miljonu gadā. Aprēķinu pamatā izmantotas faktiskās Enerģētikas ģenerāldirektorāta komandējumu vidējās izmaksas.

Personāla izdevumi

Papildus pašai datubāzei un tās izveidošanai, kam būs nepieciešama ārējo ekspertu palīdzība, absolūtais minimālais personāla skaits, kas būs vajadzīgs sistēmu izstrādes uzturēšanai un uzraudzīšanai, apkopoto datu apstiprināšanai, datu analīzei, ziņojumu projektu izstrādei, izmeklēšanas grupu vadīšanai, ir papildu 15 darbinieki.

Konkrēti: izstrādes uzturēšana un uzraudzīšana cita starpā ietver līgumu ar datu sniedzējiem un izstrādātājiem (finansiālu un līgumisku) pārvaldīšanu, tehnisko specifikāciju projektu izstrādi, vides testēšanu, lietotāju pārvaldību un atbalstu u. c. Divas personas ir nepieciešamas, lai sniegtu atbalstu komandai. Nākamais būtiskais uzdevums ir apkopoto datu apstiprināšana, kam vajadzīgas vismaz trīs personas, ņemot vērā datu sniedzēju skaitu (200 datu sniedzēji, kas nodrošina datus ik stundu / ik dienu). Datu analīzei būs vajadzīgas vismaz sešas personas. Lai izstrādātu ziņojumu projektus, sagatavotu lietas uzraudzības padomei, vadītu izmeklēšanas grupas, būs vajadzīgas trīs personas. Viens darbinieks būs vajadzīgs uzraudzības komandas vadīšanai.

Kopējās ikgadējās personāla izmaksas ir EUR 1,59 miljoni, aprēķinā izmantojot Eiropas Komisijas personāla vidējās izmaksas, t. i., EUR 0,127 miljonus gadā, ietverot izdevumus, kas saistīti ar ēkām, un saistītos administratīvos izdevumus (pasta, telesakaru u.c. izmaksas).

Personāla izmaksās ietvertas darbā pieņemšanas izmaksas, sākot no 2012. gada. Personāla izmaksu aplēses pamatā izmantots šāds darbā pieņemšanas plāns.

	Pieņemšana darbā	ESA personāls — pagaidu darbinieki	Ārštata personāls — *SNE* no valstu reg.
2012. gada pirmais semestris	0		0
2012. gada otrais semestris	+5	3	2
2013. gada pirmais semestris	+5	6	4
2013. gada otrais semestris	+5	9	6

Veicot aprēķinu, pieņemts, ka 60 % no papildu cilvēkresursiem veidos pagaidu darbinieki (EUR 127 000 gadā) un 40 % — valstu eksperti (EUR 74 000 gadā). Šāds salikums nodrošina, ka tiek izmantota valstu energoregulatoru (VE) esošā pieredze enerģijas tirgū un to ekspertu pieredze, kas apguvuši specializētas zināšanas par vairumtirdzniecības precēm un/vai tirdzniecību ar atvasinātajiem instrumentiem. Maz ticams, ka šādus ekspertus varēs sameklēt valstu energoregulatoru vidū, tāpēc tie būtu jāpieņem darbā kā pagaidu darbinieki.

	Gads **2012**	Gads **2013**			Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (sk. 1.6. punktu)		
• Štatu saraksta amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
ESA pagaidu darbinieki	0,191	0,952					
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu[31]							

[31] CA = līgumdarbinieki („Contract Agent”); INT = pagaidu darbinieki (“Intérimaire”); JED = “Jeune Expert en Délégation” (jaunākie eksperti delegācijās); LA = vietējie darbinieki; SNE — valstu norīkotie eksperti.

VNE, kas pievienoti ESA	0,074	0,370					
KOPĀ	0,265	1,323					

Aģentūra lūgs pieņemt papildu personālu atbilstīgi attiecīgā gada budžeta procedūras projektam, izmantojot daudzgadu personālpolitikas plānu un budžeta finanšu pārskatu.

8.2.3. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

– ☒Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai

8.2.4. Trešo personu iemaksas

– Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu.

– Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu.

Apropriācijas miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	Gads **N**	Gads **N+1**	Gads **N+2**	Gads **N+3**	Iekļaut ietekmes atspoguļošanai vajadzīgo gadu skaitu (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansējuma struktūru								
KOPĀ — līdzfinansētas apropriācijas								

8.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

– ☒Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus